

ภาคผนวก ข

หลักสูตร “เพื่อนออนไลน์งามงอนไต่คำ”

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

หลักสูตร “ฟ้อนอพนซอนงามงอนไ่ค้ำ” กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

.....

ชื่อหลักสูตร

หลักสูตร “ฟ้อนอพนซอนงามงอนไ่ค้ำ” กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ในหมวดที่ 4 แนวการจัดการศึกษามาตราที่ 22 การจัดการศึกษา ต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียน มีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนา ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ มาตราที่ 24 วรรค 3 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้ อย่างต่อเนื่อง และมาตราที่ 23 วรรค 3 กล่าวว่าการจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญ ทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมแต่ละระดับ ของผู้เรียน เกี่ยวกับความรู้ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา และภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 8) และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐาน การเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นจุดมุ่งหมายสำคัญสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยจัดการเรียนรู้ยึดหลักว่าผู้เรียน มีความสำคัญที่สุด ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตัวเองได้ เป็นหลักสูตรที่ยึด ประโยชน์กับผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล พัฒนาการทางสมองและเน้น คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ (ศศิธร แม้นสงวน, 2555, หน้า 2) อีกทั้ง หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระศิลปะ เน้นพัฒนา ให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่าซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียน

ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนา
 ลิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียน มีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานการศึกษาต่อหรือ
 ประกอบอาชีพได้ โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ความเข้าใจ มีทักษะวิธีการทางศิลปะ
 เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกทางศิลปะในแขนงต่าง ๆ
 โดยเฉพาะสาระนาฏศิลป์ เน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบนาฏศิลป์
 แสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ ใช้ศัพท์เบื้องต้นทางนาฏศิลป์ วิเคราะห์ วิพากษ์
 วิวิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ สร้างสรรค์การเคลื่อนไหว
 รูปแบบต่าง ๆ ประยุกต์ใช้นาฏศิลป์ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ทางนาฏศิลป์
 กับประวัติศาสตร์วัฒนธรรม เห็นคุณค่าทางนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม
 ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 182)

“ฟ้อนออนซอนงามอนไฉ่คำ” กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
 เป็นการพัฒนาหลักสูตร โดยนำวรรณคดี ของจังหวัดสกลนครเรื่อง ผาแดงนางไฉ่
 และนางไฉ่คำ ธิดาของพญาขอมแห่งเมืองเอกชะที่ตานคร อันมีความสวยงามสดงดงามสื่อเลื่อง
 ไปทั่วทุกหัวมุมเมือง ดังนั้น เพื่อเป็นการถอดอักษรในด้านวรรณคดีให้เกิดเป็นตัวละคร
 ที่มีชีวิตชีวาจริงจึงได้สร้างหลักสูตรนาฏศิลป์ขึ้นมาใหม่ โดยนำเสนอด้วยการเกริ่นพญา
 ชมโฉมก่อนที่จะฟ้อนประกอบทำนองเพลง ผู้ฟ้อนทุกคนจะแสดงถึงความงามของนางไฉ่คำ
 โดยคิดประดิษฐ์ ให้เป็นฟ้อนหมู่ เพื่อการแสดงกระบวนท่า นาฏยศัพท์ การตีบท และนำเสนอ
 การแปรแถว การจัดกลุ่มผู้ฟ้อนให้มีความสลับซับซ้อน แสดงความพร้อมเพรียง
 ในกระบวนท่า

จากเหตุผลที่กล่าวมา หลักสูตร “ฟ้อนออนซอนงามอนไฉ่คำ” กลุ่มสาระ
 การเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จึงเป็นหลักสูตรที่สร้างขึ้นโดยปรับเนื้อหาให้
 สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ มุ่งส่งเสริมพัฒนาความรู้
 และทักษะด้านนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสานโดยมีจุดมุ่งหมายเป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาผู้เรียน
 ให้มีความรู้ มีทักษะและมีความตระหนักในวัฒนธรรมในภูมิปัญญาท้องถิ่น ปรับกระบวนกา
 รสอนของครู จากการทำครูเป็นศูนย์กลางมาเป็นครูเป็นผู้ดูแลให้คำปรึกษา จัดกิจกรรม
 การเรียนการสอนอย่างหลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติและสนองความต้องการ
 ของผู้เรียน สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ พร้อมส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียน
 และชุมชน ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและมีการสนับสนุนเอววรรณกรรม

ท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้เพื่อสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ดำรงอยู่ซึ่งวัฒนธรรม
อีสานและพัฒนาสู่ความเป็นสากลต่อไป

หลักการของหลักสูตร

หลักสูตรพื่อนอนซอนงามงอนไ้อ์คำ เป็นหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการ
ของท้องถิ่นและสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น โดยมีหลักการ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรที่สร้างขึ้นโดยปรับเนื้อหาให้สอดคล้องกับกลุ่มสาระ
การเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ ซึ่งประกอบด้วยมาตรฐานการเรียนรู้ ดังนี้

สาระที่ 3 นาฏศิลป์

มาตรฐาน ศ 3.1 เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์
วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม
และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 3.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์
และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม
ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

2. เป็นหลักสูตรที่มุ่งส่งเสริมพัฒนาความรู้และทักษะด้านนาฏศิลป์พื้นเมือง
อีสานโดยมีจุดมุ่งหมายเป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ มีทักษะและ
มีความตระหนักในวัฒนธรรมในภูมิปัญญาท้องถิ่น

3. เป็นหลักสูตรที่ปรับกระบวนการสอนของครู จากการทำครูเป็นศูนย์กลาง
มาเป็นครูเป็นผู้ดูแลให้คำปรึกษา จัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลายเหมาะสม
กับธรรมชาติและสนองความต้องการของผู้เรียน และสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้

4. ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน ส่งเสริมให้ชุมชน
มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและมีการสนับสนุนเอววรรณกรรมท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนา
การเรียนรู้

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

มุ่งพัฒนาผู้เรียน ได้เรียนรู้ที่เน้นกระบวนการไปสู่การสร้างองค์ความรู้ โดยผู้เรียน
มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ โดยอาศัยแหล่งเรียนรู้ที่เป็นท้องถิ่น จึงกำหนดเป้าหมายไว้ ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นเมืองและเป็น
พื้นฐานของการอนุรักษ์เผยแพร่นาฏศิลป์พื้นเมือง

2. เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการพ้อง อ่อนชอนงามงอนไ่ค้ำ และสามารถนำความรู้ที่ได้มาใช้ในชีวิตประจำวันได้

3. เพื่อให้เกิดความรัก หวงแหน และตระหนักถึงคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นท้องถิ่นกับพ้องอ่อนชอนงามงอนไ่ค้ำ

สาระการเรียนรู้

หลักสูตร “พ้องอ่อนชอนงามงอนไ่ค้ำ” กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้กำหนดในแต่ละสาระ ดังนี้

สาระที่ 1 ความรู้พื้นฐานนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสาน

สาระที่ 2 วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

สาระที่ 3 ทักษะพื้นฐานการพ้องอ่อนชอนงามงอนไ่ค้ำ

สาระที่ 4 การแสดงพ้องอ่อนชอนงามงอนไ่ค้ำ

สาระที่ 5 ความตระหนักถึงคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นและพ้องอ่อนชอนงามงอนไ่ค้ำ

เนื้อหาสาระและผลการเรียนรู้

เนื้อหาสาระและผลการเรียนรู้หลักสูตร “พ้องอ่อนชอนงามงอนไ่ค้ำ” กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

สาระการเรียนรู้	เนื้อหาสาระ	ผลการเรียนรู้
สาระที่ 1 ความรู้นาฏศิลป์ พื้นเมืองอีสาน	<ul style="list-style-type: none"> - ความหมายและที่มาของนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสาน - รูปแบบและลักษณะของนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสาน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีความรู้ความเข้าใจความหมายและที่มาของนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสาน 2. สามารถจำแนกรูปแบบและลักษณะของนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสานได้ 3. มีความตระหนักถึงคุณค่าของนาฏศิลป์พื้นเมือง

สาระการเรียนรู้	เนื้อหาสาระ	ผลการเรียนรู้
สาระที่ 2 วัฒนธรรมท้องถิ่น และภูมิปัญญา ท้องถิ่น	<ul style="list-style-type: none"> - วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านนาฏศิลป์ในจังหวัดสกลนคร - วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านวรรณกรรมจังหวัดสกลนคร - การวิเคราะห์วรรณกรรม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. อธิบายความหมายของวัฒนธรรมท้องถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ 2. ยกตัวอย่างภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านนาฏศิลป์ของจังหวัดสกลนครได้ 3. นักเรียนมีความตระหนักถึงคุณค่าวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านนาฏศิลป์ในจังหวัดสกลนคร 4. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจวรรณกรรมท้องถิ่นท้องถิ่นเรื่องตำนานผาแดงนางไอ่ 5. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ลักษณะตัวละคร ตำนานผาแดงนางไอ่ได้ 6. นักเรียนตระหนักถึงคุณค่าและความงามของวรรณกรรมท้องถิ่นเรื่อง ตำนานผาแดงนางไอ่
สาระที่ 3 ทักษะพื้นฐานการ ฟังอ่านชอชองนาม งอนไอ่คำ	<ul style="list-style-type: none"> - นาฏยศัพท์ - ภาษาท่าและการตีบท 	<ol style="list-style-type: none"> 1. อธิบายนาฏยศัพท์ที่ใช้ในการแสดงนาฏศิลป์ได้ 2. ปฏิบัตินาฏยศัพท์ได้ 3. มีความตระหนักถึงประโยชน์และคุณค่าของนาฏยศัพท์ 4. ปฏิบัติภาษาท่า ภาษาท่าทางนาฏศิลป์และการตีบทได้ 5. เห็นประโยชน์ของการฝึกปฏิบัติภาษาท่าและการตีบท

สาระการเรียนรู้	เนื้อหาสาระ	ผลการเรียนรู้
สาระที่ 4 การแสดงการพ้อง อณซอนงามงอน ไฉ่คำ	<ul style="list-style-type: none"> - องค์ประกอบของพ้องอณซอนงามงอนไฉ่คำ - บทพญา - ท่าพ้องอณซอนงามงอนไฉ่คำ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. อธิบายองค์ประกอบการแสดงการพ้องอณซอนงามงอนไฉ่คำได้ 2. นักเรียนสามารถร้องบทพญาพ้องอณซอนงามงอนไฉ่คำได้ 3. สามารถแสดงพ้องอณซอนงามงอนไฉ่คำได้ 4. ตระหนักถึงคุณค่าและชื่นชมในการแสดงการพ้องอณซอนงามงอนไฉ่คำ
สาระที่ 5 ความตระหนักถึง คุณค่าของภูมิปัญญา ท้องถิ่นกับพ้อง อณซอนงามงอน ไฉ่คำ	<ul style="list-style-type: none"> - ความสำคัญและบทบาทของพ้องอณซอนงามงอนไฉ่คำในชีวิตประจำวัน - การอนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นกับพ้องอณซอนงามงอนไฉ่คำ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. อธิบายความสำคัญ บทบาทของพ้องอณซอนงามงอนไฉ่คำในชีวิตประจำวัน 2. สามารถนำความรู้เกี่ยวกับการพ้องอณซอนงามงอนไฉ่คำใช้ในชีวิตประจำวัน 3. แสดงความคิดเห็นในการอนุรักษ์พ้องอณซอนงามงอนไฉ่คำ 4. เห็นคุณค่าและตระหนักถึงความงามของภูมิปัญญาท้องถิ่นกับพ้องอณซอนงามงอนไฉ่คำ

คำอธิบายรายวิชา

หลักสูตร “พ้องอณซอนงามงอนไฉ่คำ” กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
 ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กำหนดคำอธิบายรายวิชา จำนวน 0.5 หน่วยกิต ดังนี้

ศึกษา ความหมาย จำแนกประเภท ระบุลักษณะและลีลาการพ้องนาฏศิลป์
 พื้นเมืองอีสาน อธิบายลักษณะตัวละครและบอกถึงอิทธิพลของวัฒนธรรมที่มีผลต่อเนื้อหาของ
 ของตำนานผาแดงนางไอ่ ผีภักดีนาฏยศัพท์ การเคลื่อนไหวร่างกาย ตีบทท่าพ้องอณซอน

งามงอนไฉ่คำ อธิบายเกี่ยวกับการแต่งกาย เพลงที่ใช้ในแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองในชุดฟ้อน
 ออมนงงามงอนไฉ่คำ สามารถสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจความคิด ความรู้สึกของตนเอง
 นำความรู้ด้านนาฏศิลป์ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

โดยใช้กระบวนการสร้างความตระหนัก กระบวนการกลุ่ม การสอน
 แบบสืบเสาะหาความรู้ กระบวนการปฏิบัติ การนำเสนอผลงาน

เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในด้านความรู้ ทักษะ ความสำคัญและคุณค่า
 ของการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ เชื่อมมั่นภาคภูมิใจในการแสดงออก รับผิดชอบ มุ่งมั่น
 ในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นรวมทั้ง ซาบซึ้ง และตระหนักถึงคุณค่าของภูมิปัญญา
 และวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นรักและหวงแหนนาฏศิลป์ ซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรม
 และเป็นเอกลักษณ์ของชาติ

โครงสร้างรายวิชา

โครงสร้างรายวิชา หลักสูตร “ฟ้อนออมนงงามงอนไฉ่คำ” กลุ่มสาระการเรียนรู้
 ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 20 ชั่วโมง 0.5 หน่วยกิต

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วย	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
1	นาฏศิลป์พื้นเมือง อีสาน	สาระที่ 1 ความรู้พื้นฐานนาฏศิลป์ พื้นเมืองอีสาน - ความหมายและที่มาของนาฏศิลป์ พื้นเมืองอีสาน - รูปแบบและลักษณะของนาฏศิลป์ พื้นเมืองอีสาน	2	5
2	วัฒนธรรมท้องถิ่น และภูมิปัญญา ท้องถิ่น	สาระที่ 2 วัฒนธรรมท้องถิ่น และภูมิปัญญาท้องถิ่น - วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านนาฏศิลป์จังหวัดสกลนคร - วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านวรรณกรรมจังหวัดสกลนคร	2	10

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วย	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
3	ทักษะพื้นฐาน การพ้องอณซอน งามงอนไ้อ์คำ	สาระที่ 3 ทักษะพื้นฐานไ้อ์คำ - นาฎยศัพท - ภาษาท่าและการตีบท	6	10
4	สอบกลางภาค		1	10
5	การแสดงการพ้อง อณซอนงามงอน ไ้อ์คำ	สาระที่ 4 การแสดงการพ้อง อณซอนงามงอนไ้อ์คำ - องค์ประกอบของพ้องอณซอน งามงอนไ้อ์คำ - ท่าพ้องอณซอนงามงอนไ้อ์คำ	6	10
6	ความตระหนักถึง คุณค่าของภูมิปัญญา ท้องถิ่นกับพ้อง อณซอนงามงอน ไ้อ์คำ	สาระที่ 5 ความตระหนักถึงคุณค่า ของภูมิปัญญาท้องถิ่นกับพ้อง อณซอนงามงอนไ้อ์คำ - ความสำคัญและบทบาทของพ้อง อณซอนงามงอนไ้อ์คำใน ชีวิตประจำวัน - การอนุรักษ์และสืบทอดภูมิ ปัญญาท้องถิ่นกับพ้องอณซอน งามงอนไ้อ์คำ	2	10
7	สอบปลายภาค		1	20
8	รวม		20	100

แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรบรรลุตามจุดมุ่งหมาย
จึงได้กำหนดแนวดำเนินการไว้ ดังนี้

1. ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูควรทำความเข้าใจในเนื้อหาหลักสูตร
ในส่วนที่เป็นความรู้หรืออาจมีการเชิญวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้เสริมแก่ผู้เรียน
ในเรื่องของเนื้อหาและการฝึกทักษะการพ้องรำในภาคปฏิบัติให้แม่นยำ

2. ครูควรชี้แจงให้ผู้เรียนเห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ของการเรียนรู้ตามหลักสูตร เรื่องพ่อนอนซอนงามงอนไ้อ์คำ

3. การจัดตารางการเรียนรู้ ควรยืดหยุ่นตามความเหมาะสมตามเนื้อหาที่เรียนแต่ละครั้ง เพื่อสะดวกในการสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

4. จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 จุดประกายความคิด (Sparkling) ครูใช้กิจกรรม วิธีการ หรือสื่อ กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความอยากรู้ และเห็นแนวทางในการแสวงหาความรู้ นำไปสู่ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระ

ขั้นตอนที่ 2 ละกิดให้ค้นคว้า (Searching) ครูใช้กิจกรรม หรือหัวข้อ เรื่องราว ที่น่าสนใจชวนให้ศึกษาค้นคว้าจากสื่อ แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ โดยอาจต้องสืบค้นจากคอมพิวเตอร์เพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติมหรือหาคำตอบด้วยตนเอง

ขั้นตอนที่ 3 นำพาสู่การปฏิบัติ (Studying) ฝึกให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติเรียนรู้ด้วยตนเองในลักษณะเป็นกลุ่ม เป็นรายบุคคล จนเกิดทักษะและเรียนรู้การแก้ปัญหาด้วยตนเอง

ขั้นตอนที่ 4 จัดองค์ความรู้ (Summarizing) มุ่งเน้นให้ผู้เรียนนำความรู้ ความเข้าใจจากการเรียนรู้ และฝึกปฏิบัติ การแก้ปัญหาหรือประยุกต์ใช้ จนสามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ของตนเองได้อย่างเป็นระบบ

ขั้นตอนที่ 5 นำเสนอควบคุมการประเมิน (Show and Sharing) ฝึกผู้เรียนให้รู้จักวางแผนในการนำเสนอความรู้ ผลงานของตนเองอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ ด้วยเทคนิควิธีต่าง ๆ เช่น การจัดนิทรรศการ การจัดทำวีดิทัศน์ การใช้คอมพิวเตอร์ และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในด้านผลงาน ความคิด วิธีการและข้อเสนอแนะ นำไปสู่การพัฒนาผลงานและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

5. จัดสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข เป็นคนดีและเป็นคนเก่งด้านการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสาน

6. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเน้นความประหยัดและเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ถูกต้องเหมาะสมกับการการแสดง

7. การจัดกิจกรรมต้องให้สอดคล้องกับคุณธรรม จริยธรรมที่พึงประสงค์

8. กิจกรรมการเรียนรู้ควรส่งเสริมค่านิยม และความพึงพอใจที่ดีต่อ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสาน มุ่งการนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนา ผลงานด้านศิลปะการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองในท้องถิ่น
9. วัดและประเมินผลการเรียนรู้ทั้งระหว่างปฏิบัติและหลังปฏิบัติให้ครอบคลุม ทั้งด้านพุทธานุภาพ ทักษะศิลปะ รวมทั้งเน้นกระบวนการการแสดงนาฏศิลป์เป็นสำคัญ
10. จัดให้มีการแสดงผลงานของนักเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจ

การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตร “พื่อนอนซอนงามงอนไค่คำ” มีดังต่อไปนี้

1. การประเมินผลก่อนการจัดการเรียนรู้ทดสอบความรู้ที่เกี่ยวข้องกับ พื่อนอนซอนงามงอนไค่คำซึ่งวัดความรู้ความเข้าใจครอบคลุมทุกผลการเรียนรู้ของหลักสูตร โดยใช้แบบทดสอบความรู้ที่เกี่ยวข้องกับพื่อนอนซอนงามงอนไค่คำ
2. การประเมินผลระหว่างเรียนเป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบการพัฒนาการ ของผู้เรียนว่าบรรลุตามผลการเรียนรู้ที่วางไว้หรือไม่ (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของคะแนน เต็มในแต่ละผลการเรียนรู้) โดยเน้นการประเมินผลตามสภาพจริงจากการทำชิ้นงาน หรือภาระงานที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้เป็นข้อมูล บ่อนกลับแก่ผู้เรียนและปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ซึ่งใช้เทคนิควิธีการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น จากการถามตอบในชั้นเรียน ประเมินการตรวจบันทึก การเรียนรู้ประเมินจากการทำชิ้นงานและปฏิบัติภาระงานต่าง ๆ ที่ระบุไว้ในแผนการจัดการ เรียนรู้ เป็นต้น เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินชิ้นงานหรือภาระงาน คือ แบบประเมินทักษะ การพื่อนอนซอนงามงอนไค่คำ มีลักษณะการให้คะแนนเป็นแบบรูบริกส์ (Rubrics) ในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูผู้สอนจะต้องเก็บข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรม การเรียนรู้ร่วมกันของผู้เรียนแต่ละคนจากการทำงานกลุ่มโดยใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การพูดคุยกับผู้เรียนและเพื่อน ๆ ในกลุ่มเมื่อจบการเรียนรู้หนึ่ง ๆ
3. การประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนเป็นการประเมินเพื่อให้ระดับผล การเรียนของผู้เรียนแต่ละคนโดยเก็บรวบรวมคะแนนจาก 2 ส่วน คือ หลังเรียนจบแต่ละ หน่วยการเรียนรู้แสดงผลตามสัดส่วน 80 ต่อ 20 ดังนี้

3.1 หลังเรียนจบแต่ละหน่วยการเรียนรู้ โดยทำการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ และเก็บคะแนนตามน้ำหนักสัดส่วนคะแนนที่กำหนดไว้ในโครงสร้างของหลักสูตร เพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่งร่วมกับคะแนนสอบปลายภาค ในกรณีที่ได้คะแนนสอบไม่ถึงครึ่ง ของคะแนนเต็ม ผู้สอนต้องสอนเสริมและทำการประเมินใหม่และต้องให้คะแนนไม่เกินครึ่ง ของคะแนนเต็ม

3.2 การสอบปลายภาค ซึ่งเป็นการวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ พื่อนอนซอนงามงอนไค้คำครอบคolumทุกผลการเรียนรู้ของหลักสูตร โดยใช้แบบทดสอบ ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับพื่อนอนซอนงามงอนไค้คำ (ชุดเดียวกันกับวัดก่อนการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตร) เก็บคะแนนตามสัดส่วนน้ำหนักคะแนนที่กำหนดไว้ในโครงสร้างของหลักสูตร

เกณฑ์การตัดสินผลการเรียน

1. ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของเวลาเรียนทั้งหมดผู้เรียน ต้องได้รับการประเมินทุกผลการเรียนรู้ และผ่านทุกการเรียนรู้ โดยแต่ละผลการเรียนรู้ ต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม จึงจะถือว่าผ่านการให้ระดับผลการเรียน แบ่งเป็น 8 ระดับ และไม่สามารถตัดสินผลการเรียน 2 ประการ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2549, หน้า 28)

เกณฑ์ตัดสินผลการเรียน

ระดับผลการเรียน	คะแนน	ความหมาย	หมายเหตุ
4.0	80-100	ผลการเรียนดีเยี่ยม	8 ระดับการตัดสิน ผลการเรียน
3.5	75-79	ดีมาก	
3.0	70-74	ดี	
2.5	65-69	ค่อนข้างดี	
2.0	60-64	น่าพอใจ	
1.5	55-59	พอใช้	
1.0	50-54	ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด	
0	40-49	ผลต่ำกว่าเกณฑ์	
ร	-	ไม่ส่งชิ้นงานสำคัญ	
มส	-	เวลาเรียนไม่ครบ 80 %	

สื่อและแหล่งเรียนรู้

แหล่งเรียนรู้เป็นสิ่งจำเป็นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน ในหลักสูตรท้องถิ่น พ่อสอนสอนงามงอนไฉ่คำ จึงต้องจัดแหล่งเรียนรู้และคัดเลือกแหล่งเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ศึกษาหาความรู้ ดังนี้

1. ห้องเรียน ประกอบด้วยสื่อ อุปกรณ์ เครื่องแต่งกาย กระจกเงาใช้ฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์ เอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องกับนาฏศิลป์พื้นเมืองและพ่อสอนสอนงามงอนไฉ่คำ

2. ชุมชน หมายถึงชุมชนที่ผู้เรียนอาศัยอยู่ ซึ่งจะมีบุคคลที่เป็นที่รู้จักเป็นแหล่งรวบรวมศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ที่ผู้เรียนสามารถศึกษาได้